

Het Straatnamen-abc

Vicariss van Alphenlaan

Tussen Bosscheweg en Brederodeweg.

Het pand Burgakker 10 is het geboortehuis van Vikaris Antonius van Alphen. Het huis draagt, in het midden boven 2 ramen, een gedenksteen. De tekst luidt:

"Antonius van Alphen in dit huis geboren op 16 mei 1748 VICARIS BISDOM DEN BOSCH. Door Napoleon weggevoerd en gevangen gehouden te Vincennes april 1810 - april 1814. Hij was de stichter van onze seminariën en stierf te Schijndel 1 mei 1831".

Men kan hem beschouwen als de pionier van het Bisdom Den Bosch. Na de reformatie is de katholieke eredienst verboden, doch in de katholieke zuiden verdwijnt het katholieke geloof niet. In schuilkkerken blijft men de H. Mis opdragen, Bisdommen zijn er niet, wel vicariaten, doch er is een ernstig tekort aan priesters. Antonius van Alphen voelt zich geroepen tot dit priesterschap, en zo vernemen we dat hij op 17 augustus 1774 slaagt voor het Licentiaat in de Godgeleerdheid aan de universiteit te Leuven. Hierna wordt hij benoemd tot lector aan het Drutiaanse college, enkele jaren later wordt hij kapelaan te Boxtel. Paus Pius VI benoemt hem tot co-adjutor-vicariss van Den Bosch, met recht van opvolging. Zo wordt hij vicariss op 27 september 1782. Daarnaast is hij ook nog pastoor in Schijndel. In 1787 legt hij de grondslag voor een seminarie in Den Bosch. Dit seminarie wordt in 1798 gerealiseerd. Het oude kasteel Herlaar fungeert als zodanig. Later wordt het overgeplaatst naar Sint Michielsgestel. In 1810 heeft de Franse keizer het plan om van het vicariaat Den Bosch een bisdom te maken, en wil daarbij iemand van eigen keuze tot bisschop benoemen. Vicariss van Alphen wordt verzocht zijn ambt ter beschikking te stellen, hetgeen hij weigert. Dit komt hem duur te staan. Het levert hem een verblijf in de gevangenis op, in de even buiten Parijs gelegen burcht in de gevan-

genis van Vincennes, gedurende vier jaren. In dit kasteel, dat gedurende de 17^e en 18^e eeuw als staatsgevangenis diende, bevindt zich reeds roemzucht gezelschap, namelijk de beruchte Markies de Sade (sadisme). Terug in Schijndel werkt hij verder aan de uitbreiding van zijn seminarie. Ook zijn geboorteplaats Boxtel speelt nog een rol in de godsdiensttwisten. Zo is er heel wat te doen voordat de Sint Petrus-kerk weer in handen van de katholieken komt. In 1827 kan vicariss Van Alphen de herstelde Sint Petrus opnieuw inwijden.

SCHUILKERK

In de tijd dat de katholieken niet in hun eigen kerk terecht kunnen, bestaat er op de Burgakker een schuilkerk. Deze is gelegen aan dezelfde zijde van de Burgakker waar ook Antonius van Alphen werd geboren, doch enkele tientallen meters verder. Van het gebouw is niets meer over. Op de zelfde plaats staat nu de 'Levensschool', eigendom van St. Lucas. Diverse schilderijen die de schuilkerk sierden, hangen nu in de Sint Petrusbasiliek.

Bron: Rondleiding door de historische kom van Boxtel.

Christ van Eekelen, Heemkunde Boxtel